

Un 'honoris causa' "totèmic, subversiu i renovador"

Pere Gimferrer rep la màxima distinció de la **UB**

Crònica

JORDI NOPCA
BARCELONA

Amb les mans a l'esquena i fent passes curtes – que recordaven una figura de llauana treta d'un poema avantguardista –, Pere Gimferrer (Barcelona, 1945) va recórrer ahir el passadís del paranimf de la **Universitat de Barcelona**. L'autor d'*Els miralls* hi havia de rebre el màxim honor de la institució, el doctorat *honoris causa*, per la seva "trajectòria literària, que ha donat una obra prolífica, però també per la seva gran contribució als estudis d'art, cinema i literatura", segons va precisar la doctora Marina Solé.

Assegut entre el degà de la Facultat de Filologia i Comunicació, Javier Velaza, i el padrí que llegiria la *laudatio* del nou doctor, Jordi Marrugat, Gimferrer observava tot el que passava al seu voltant amb curiositat i un punt de neguit, encara que faci dècades que rep premis, el primer dels quals va ser el Premi Nacional de Poesia, que va merèixer el 1966 –amb només 21 anys– pel seu segon llibre de poemes, *Arde el mar*.

Barroc, avantguardista i parodiat

"Gimferrer ha estat un gran renovador de l'alta cultura moderna i una presència indefugible en dues literatures", va dir Marrugat en el seu discurs. Entre el públic hi havia poemes com Perejaume, Vicenç Altaió i Eduard Escoffet; narradors com Eduardo Mendoza, i alguns dels editors de l'homenatjat, cas d'Elena Ramírez, Jordi Cornudella i Pilar Beltran. "Després de marcar la poesia castellana dels 60, va fer el mateix amb la literatura catalana a partir dels 70 i, a banda de l'obra de creació, va fer aportacions clau en l'estudi de J.V. Foix i Joan Brossa". Al mateix temps que "reivindicava les avantguardes" i "recuperava el barroc català", Gimferrer divulgava la seva vida quotidiana i intel·lectual a *Dietari* (1981) i escrivia assaigs "molt influents", com *Lecturas de Octavio Paz* (1983) i *Cine y literatura* (1985).

"En algunes ocasions Gimferrer s'imposa al lector de poesia de la forma més subversiva –va assegurar Marrugat, abans de llegir uns versos de *L'espai desert* (1977)–: «Si l'amor és el lloc de l'excrement, si, oferint-me, nua i de quatre grapes, els dos globus de / llum de les nates, tornes els pits, com la llavor / i l'arrel quan els ve el temps...»" Encara que hagi estat un autor exigent, polimòrfic i per a minories, Gimferrer ha sabut infiltrar-se

Un instant de la cerimònia de l'entrega del doctorat *honoris causa* a Pere Gimferrer, ahir a la **Universitat de Barcelona**. MANOLO GARCÍA

també als mitjans de comunicació de masses, on ha estat " convidat i parodiat". "És un tòtem que llegim, critiquem, denunciem i admirem", va dir Marrugat.

Quan li va arribar el torn de parlar, una vegada havia rebut el títol, el birret, l'anell, "els guants blancs de la puresa" i l'abraçada de l'acadèmia, oferta per Joan Guàrdia, rector de la **Universitat de Barcelona**, Pere Gimferrer va parlar "de poètiques comparades" durant un quart d'hora. El primer tram del discurs va consistir en la lectura i exegesi de tres poemes de Gabriel Ferrater, de qui va traduir al castellà *Les dones i els dies* amb J.A. Goytisolo i J.M. Valverde el 1979. Va començar amb *A l'inrevés* i *Cançó idiota*, "poemes visiblement autobiogràfics, d'estructura fragmentària o fragmentada, de *ritornello*, (gairebé equivalent, o bé homòleg, del «mot tornat» de la lírica trobadoresca)". El vers

"Diré el que em fuig. No diré res de mi" el va portar fins a Quevedo, i Quevedo el va remetre a Castiglione, Du Bellay i Carles Riba.

Convertit en pardal curiós, Pere Gimferrer saltava de branca en branca per anar revelant cap on s'encamina la seva hermètica manera d'escriure. "La poesia rept a el temps", va afirmar després de llegir *Babel*, de Ferrater, i d'admetre que la seva obra n'és "tributària" i en segueix "els models". I una mica més endavant va proclamar: "El poema és una vivència indestructible", paraules que el van portar a enumerar una nova rastellera d'influències, entre les quals hi havia Alberti, Maiakovski, Rilke i Ungaretti.

Gimferrer va demostrar, una vegada més, al paranimf de la universitat on es va llicenciar als anys 60 en filosofia i lletres i dret, que, en el seu cas, poesia, vida i erudició estan inextricablyment lligades. —